

Alguns exemples del gust escultòric de Ripollés: tres de les obres col·locades a Castelló de la Plana i al Grau, l'homenatge al llibre que va acabar

Ripollés, vestit a l'ombra del PP

És possible que visqui ara el zenit de la seva fama: la grandiloqüent escultura de l'aeroport (buit) de Castelló de la Plana és, per a molts, símbol i paradigma d'una era. Si algú se sorprèn per l'ètica i l'estètica de la qüestionada figura de bronze és que no viu a Castelló. Perquè allà les creacions de Juan García Ripollés han aconseguit un grau d'omnipresència absolut. És, per a molts, l'artista del règim.

ALGO SE INUIEVE

El Ripo Vandal, un grafit que va triomfar a Castelló de la Plana, que ja ha estat esborrat però que

en una rodona, a València, mostra temporal a la Ciutat de les Ciències i obra fixa a la Vall d'Alba.

“Hospitalari, bondadós, accessible, humil i independent. Així és el geni.” Vet aquí com se'n resumeix la

biografia, a la pàgina web oficial. A la portada, dues imatges definitòries: d'una banda, el seu retrat en blanc i negre, nu, amb el barret de banyes i l'herbeta als llavis, i, d'una altra, una fotografia amb l'actual president de la Generalitat, Alberto Fabra, el desembre passat. En aquesta darrera instantània presenten, somrients, una estampa amb tres coloms i un coret: “El disseny de la targeta nadalenca amb la qual el cap del Consell felicitarà durant aquestes festes”, explica el petit text. I el clau queda reblat de seguida: “Ripollés es va mostrar orgullós d'haver creat expressament aquesta imatge nadalenca que ha donat de manera desinteressada i que representa les tres províncies de la Comunitat Valenciana.” No caldria sinó.

Juan García Ripollés (Castelló de la Plana, 1932) és l'artista omnipresent al País Valencià. Als espais públics o als museus, als cartells oficials o a les inauguracions, als esdeveniments esportius, a les rodones de les carreteres, a l'aeroport de Castelló. És, de fet, aquesta ciutat, i el territori que gestiona la seva Diputació, l'espai que més ha vist proliferar, els darrers anys, les formes repetides marca Ripo. N'hi ha una mica pertot –València en té, i Alacant també, i etcètera–, però, a Castelló, més.

“Som, potser, la ciutat del país amb més rodones a les carreteres. I cada rodona té un Ripollés”: l'amiga castellanenca s'expressa amb una resignació impregnada d'ironia, o viceversa. Diu que ja les té tan naturalitzades, les figures de Ripo, que gairebé no hi para

esment: “És que n'hi ha moltes, eh? Moltes! Totes amb aquelles manetes i aquelles coses.” Algú en fa recompte i li'n surten tretze (a la rodona del port, a l'hospital provincial, davant del Planetari, a la plaça de les Aules, a l'avinguda del Rei en Jaume...). Ella, però, afua la percepció subjectiva i somriu: que no pot ser, que de segur que n'hi ha més. I que no oblidem la Vall d'Alba o Marina d'Or, dins el repàs: l'una, perquè acumula tres ripomuntatges (“és que l'alcalde és Francisco Martínez, el segon de la Diputació”), l'altra, perquè “aconsegueix que la combinació obra i entorn, entorn i obra, ja siga excelsa”.

Art i ironia. “Amb bona tècnica, amb humor, amb molta crítica... és una fita”: la gent que duu el blog castellanenc Algo Se Mueve va quedar parada quan va veure dibuixat, en un mur del carrer del Papa Luna, “un dels millors *street art* que recordem a Castelló”. De seguida el van retratar, el van batejar i el *Ripo Vandal* va tenir èxit esclatant a la xarxa. “Va córrer com la pólvora”, ens expliquen, “i l'entrada al blog va tenir més d'11.000 visites en molt poc temps”. L'original de paret va durar tot just cinc dies. Però entre el Facebook i el Twitter ja l'han fet immortal.

“És una imatge de Ripollés, ja ho veieu”, relaten via correu electrònic des d'Algo Se Mueve: “Hi apareix nu, com diu que sol treballar, però en comptes d'un quadre fa la pintada promovent el PP. L'autor ens presenta Ripo, per tant, com el veritable vándal que danya la

continua virtualment viu.

EL TEMPS

EL TEMPS

EL TEMPS

Amb Carlos Fabra en un homenatge que Ripollés rebé a l'hospital de Castelló; amb Ana Botella, a Madrid; entre Alberto Fabra, quan era alcalde de Castelló,

ciutat amb les seues accions. És que la seua obra viu sempre en connivència amb el PP.”

Juan García Ripollés s'ha construït un personatge que es ven juntament amb les seves obres. Nu o vestit de blanc (de lli o de cotó, diu, que sigui tot natural, que s'hi vegi el rastre de les pintures), amb alguna branqueta olorosa a la boca, i un barret amb banyes que vol evocar l'origen humil del mocador de nusos, cultiva imatge d'anacoreta. “S'ha construït una mena d'estereotip de la genialitat”, raona Ricard Silvestre, investigador de la Universitat de València, “i ven aquesta posa afegida, com de guru que té una metafísica que expressa amb l'art. Així justifica els seus treballs. Però, és clar, haver estat a París o viure al camp no garanteixen la genialitat. Ni fa que l'obra tinga cap base”. Silvestre mesura les paraules: “S'ha dit que és un mal copista d'artistes clàssics contemporanis, de Miró, de Picasso. I és que si un s'aproxima a aquesta gent i no fa un discurs propi, la cosa pot quedar grotesca. Això de l'espontaneïtat ancestral, del localisme o la provocació buida, en fi, de cara al mercat pot anar bé, i supose que sempre tindrà un públic, però l'avalua més l'estereotip que no la creativitat.”

“Mi amigo Carlos”. Castelló, és sabut, té un aeroport nou i buit. Les instal·lacions milionàries, que aviat celebraran el primer aniversari des que solemnement es van inaugurar, són el paradís dels conills, la riota del món i la desesperació d'una ciutadania que contempla astorada les carcasses faraòniques mentre es retallen prestacions essencials.

Els professors dels instituts públics anunciaven, la setmana passada, visites

FEF

El desembre del 2010, en una performance davant les càmeres a la Ciutat de les Ciències.

reivindicatives, amb pares i alumnes, per la “ruta del malbaratament”. L'aeroport de Castelló hi serà parada i fonda. Al capdavant, ja ha esdevingut símbol de

tota una manera de fer. Quan hi arribin, en tot cas, és possible que ja hi trobin instal·lada l'enorme figura que s'hi ha començat a bastir: 24 metres d'alçària en

i Francisco Martínez; i amb Fabra ja president, amb el disseny de la postal oficial del Nadal del 2011.

coure, un gran cap ple d'ulls coronat per un avió, 300.000 euros de cost declarat, essència de Ripollés.

I diu l'autor que no és cap retrat, no, sinó un homenatge. A l'home que va tenir la idea de fer l'aeroport. El mateix que li va encarregar l'escultura. El que presidia la Diputació i Aerocas i el que convingui. El benefactor de la *provincia*. Carlos Fabra Carraras.

Va ser Fabra, com a president de l'empresa promotora de l'aeroport, Aerocas (majoritàriament constituïda per la Generalitat Valenciana), qui va determinar, sense l'entrebanc de cap concurs públic ni res, que Ripo fes una estàtua. No li va haver de dir de què. I ara! Un artista reivindica sempre llibertat. Ripo se'n diu paradigma, així que va triar ben lliurement inspiració. I va ser Fabra: "Mi amigo Carlos." Fabra i la seva "il·lusió per a concebre un aeroport". De fet, tan bon punt té el micròfon al davant, el pintor l'aprofita per a fer-li lloança. Ja sigui en un acte públic de desgreuge (recordem que l'ex-president de la Diputació de Castelló ha estat encausat per tràfic d'influències, suborn i frau fiscal) per tantes coses com s'han dit d'ell sense que ho mereixi ("podem estar segurs que de la caixa pública aquest home no toca ni un cèntim d'euro", declarava Ripo en aquell sopar), ja sigui a la ràdio o la televisió, on es vanta d'haver estat testimoni directe de la configuració inicial de la brillant idea, "quan per primera vegada Carlos Fabra li va dir a Aznar: "President, vull un aeroport per al desenvolupament econòmic de la província", i de com l'altre li va respondre: "Mira, Carlos, no hi faré res a favor però tampoc res en contra." Vet aquí un moment per a la història.

Quan es va saber la despesa de diners públics per a aquesta darrera estàtua, Marina Albiol, diputada d'EUPV, ja va ser una de les veus que van provar d'aturar el projecte, bo i demanant responsabilitats "per la megalomania i la barbaritat que el president de la Diputació i el seu escultor oficial pretenen fer a l'aeroport". Ara acaba de presentar un seguit de preguntes parlamentàries per a aclarir el cost real de la figura de bronze, "perquè sospitem que serà més dels 300.000 euros que han reconegut".

Ripotot. La primera gran escultura que Ripollés va col·locar a Castelló va tenir l'aixopluc del PSPV. Ha estat, però, sota el paraigua dels successius governs municipals (i provincials i autonòmics i estatals) del PP que ha vist créixer i multiplicar-se les concessions d'obres. Fins que s'ha convertit, a la pràctica, en el seu artista de capçalera.

Quan Aznar estiujejava a Orpesa, li'l van presentar i van quedar encantats l'un amb l'altre. De seguida rebia encàrrec de pintar alguna cosa, qualsevol cosa, per a penjar allà a la Moncloa. Ben mirat, entre l'amistat de Fabra i la d'Aznar, la vida de Ripo (o "el beat Ripo", que així l'anomenaven, també, amb aquell toc místic que li agrada cultivar) ha estat un no parar: a més de les estàtues, ha dissenyat trofeus i premis (per a un màster de golf o per a la gala empresarial), mascotes (posem-hi la dels Special Olympics, encarregada per l'Ajuntament), logotips (de la Fundació Hospital Provincial, per exemple); ha rebut premis honoraris o ha estat capaç, també per exemple, d'inaugurar, en un sol mes, quatre exposicions en una mateixa ciutat i totes amb l'impuls de les institucions: València, estiu del 2008:

mostra a l'IVAM, a la Gran Via, a la sala de l'ajuntament i al metro: "Sóc com una gallina que pon ous", declarava aleshores; "volíem una exposició a l'altura de la fórmula 1 i la Copa de l'Amèrica", explicitava Rita Barberà.

"A banda de la gràcia que tinga o que no tinga, que no hi entraré, la qüestió és que ja fa molt de temps que és l'únic que treballa per als ajuntaments del PP i per a la Diputació: allà on vas hi ha un ninot de Ripollés", apunta Carles Mulet, portaveu d'Iniciativa a les comarques del nord del País Valencià. I hi afegeix: "Al final, et preguntes: és que no hi ha ningú més? És una clara discriminació per a la resta d'artistes castellonencs. El fet és que el PP s'ha apropiat la seua imatge. I que ell viu molt bé gràcies al PP."

"Ha estat sempre sota l'arbre que li feia més ombra", ens explica, d'una altra banda, Enric Nomdedéu. El diputat provincial i regidor de l'Ajuntament de Castelló pel Bloc somriu quan li recorden que Juan García Ripollés sol insistir que ell dóna les escultures a les institucions sense treure'n benefici: "S'ho ha organitzat tan rebé que si diu que l'Ajuntament no li compra l'obra, resulta que no menteix." I relata el cas d'un darrer "monstre gegant" instal·lat a Castelló: "Formalment, és una millora d'obra de l'avinguda de València. És a dir, una empresa guanya el concurs, ha dit que ho farà per tal preu, amb tals condicions tècniques i que, com a millora d'obra, en comptes d'uns bancs o uns fanals, hi proposa una escultura. A suggeriment, òbviament del PP, que havia promès de fer una escultura per a les víctimes del terrorisme. Proposa, per tant, fer una escultura i que la trie l'ajuntament. I l'ajuntament, és clar, tria Ripollés. És veritat que l'acaba pagant l'empresa, però amb un contracte públic." Nomdedéu resumeix clarament la situació: "Ha anat farcint la ciutat d'obres seues a base d'una xarxa d'interessos. Els diners no ixen directament de la caixa pública, però ixen: una vegada és el consorci de l'Hospital Provincial, una altra és Paco Molina... Ara ha hagut de tancar l'empresa, però fins fa no res guanyava tots els concursos de jardineria, era carn i unglà amb Ripollés i a cada concurs que guanyava Viveros Molina plantava una creïlla."

Núria Cadenes